

Una casa oberta per a Ovidi Montllor

El 30 de novembre s'ha inaugurat, a Alcoi, el Casal Jaume I–Centre Ovidi Montllor de l'Alcoià i el Comtat. La persistent negativa de les institucions governades pel PP a difondre l'obra de l'artista alcoià ha actuat de revulsiu. Un gran nombre d'entitats i ajuntaments de tot el país han contribuït a fer-lo possible.

“La pretensió d'eliminar allò que no forma part del pensament d'algú, o del que convé a algú que existeixi, em sembla un acte que va contra el sistema democràtic. Per tant, crec que on no arriben les institucions hem d'arribar els ciutadans. Aquesta és la nostra manera de defensar, els que creiem en ella, la democràcia.”

Les paraules, pronunciades a València la setmana passada, són de Joan Manuel Serrat. El cantautor era a la ciutat per a un seguit de concerts i no va voler deixar passar l'ocasió d'afegir-se a la roda de premsa que presentava el nou Casal Jaume I–Centre Ovidi Montllor de l'Alcoià i el Comtat. I és que Serrat, a més d'amic d'Ovidi Montllor, és, com l'escultor Andreu Alfaro o el pintor Antoni Miró –també presents en el mateix acte–, una de les cinquanta personalitats que van integrar la Comissió pro-Centre Ovidi Montllor, nascuda precisament per aconseguir el suport que finalment ha fet realitat el projecte.

Però, per què tant de rebombori? Per què la barreja d'indignació (“amb això de la democràcia –afirmava Andreu Alfaro, assegut al costat de Serrat– jo creia que s'havia acabat el franquisme. Però les coses no són tan clares com semblava”) i de franca satisfacció (“gràcies a un moviment col·lectiu com el que ha fet possible aquest Centre –explicava Eliseu Climent, d'Acció Cultural del País Valencià– hem fet justícia a l'Ovidi Montllor”) que impregna els que han conegut els avatars d'aquesta iniciativa? Doncs perquè és una història amb cara i creu.

La creu l'ha posada, amb les maneres que li són usuals, la dreta que actualment governa les institucions del País

València. Paradoxalment, però, la seva negativa a difondre l'obra d'Ovidi Montllor ha tingut una cara que difícilment s'esperaven: va esdevenir, en el seu moment, catalitzador de les més diverses voluntats.

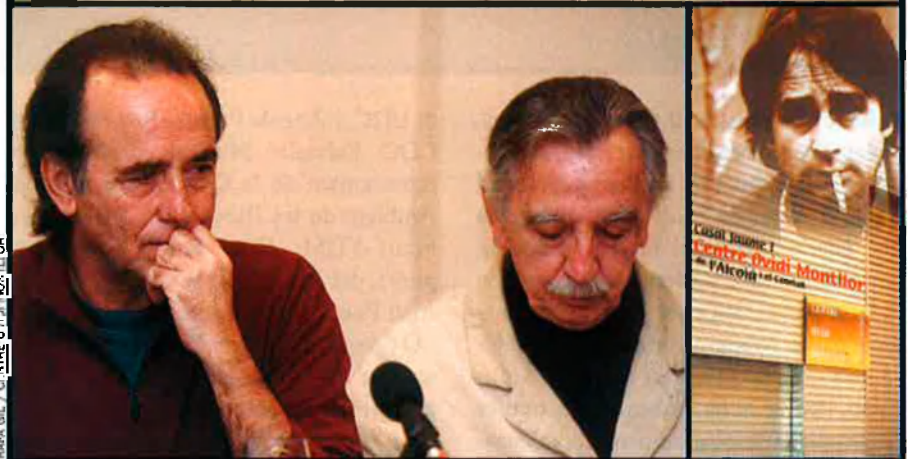
El 22 de novembre de l'any 2000, la Comissió de Cultura i Educació de les Corts Valencianes –amb majoria del PP– votava en contra d'una proposició presentada per la diputada d'Esquerra Unida del País Valencià Dolors Pérez. S'havia demanat col·laboració de la institució per recopilar i difondre l'obra d'Ovidi Montllor. La negativa va ser massa barroera; la indignació, generalitzada. Ho recorda Josep Albert Mestre, diputat del PSPV, que va donar suport a la proposició: “Com a parlamentari socialista, però, a més, com a alcoià, em vaig sentir avergonyit en aquell famós debat a les Corts Valencianes. Era una moció molt suau i creïem que l'acceptarien. Però no. Va ser lamentable.” Vicent Esteve, d'STEPV.– Intersindical Valenciana, continua la reflexió: “Ara que tanta preocupació causa el contingut del que aprenen els nostres infants a les escoles, i tanta cura posen amb els autors que s'han de conèixer –i, sobretot, amb els que no cal que coneguen–, fixem-nos què passa amb l'Ovidi, un ciutadà digne, entranyable, i d'ací, que tampoc no s'ha volgut que arribe a la nostra joventut.”

El reactiu. La resposta va arribar –no caldria si no– des de la ciutat que va veure néixer l'Ovidi Montllor. Perquè Alcoi, literalment, es va posar mans a l'obra. Ja feia un temps que hi havia començat a prendre forma la possibilitat d'afegir un nou punt neuràlgic a la xarxa de Casals Jaume I que s'anava estenent pel país. En assabentar-se dels fets

de les Corts, els promotors del Casal d'Alcoi van decidir convertir-lo en un homenatge permanent a l'artista lúcid i compromès que tants continuen enyorant: un Casal Jaume I, sí; però també un Centre Ovidi Montllor, un espai per tenir-hi catalogat el seu treball, per oferir-lo a l'estudi, per difondre'l; un modern centre d'irradiació cívica i cultural de primera magnitud, un àmbit expositiu potent per a destacats artistes plàstics dels Països Catalans i del món, que ja comença amb la mostra "Sota l'asfalt està la platja (o el Molinar)", d'Antoni Miró. A qui no vol col, dos plats.

És clar que aquest engrescador tomb dels esdeveniments requeria un esforç econòmic que superava amb escreix les previsions inicials. Calia trobar la manera de garantir-ne la viabilitat. I aleshores va entrar en joc la Institució Cívica i de Pensament Joan Fuster, impulsora d'una entitat que s'ha implicat de manera decisiva en el projecte: l'Assemblea de Regidors. El caràcter de realització col·lectiva és donat pel gran nombre de col·laboracions amb què ha comptat el projecte: des dels homes i les dones d'Alcoi que no han estalviat esforços per aconseguir el seu propòsit fins als que cediren el seu nom per, des de la ja citada Comissió, reclamar ajuts, passant per artistes com ara Xavier Mariscal, que ha ideat un cartell per a l'ocasió; el dissenyador Enric Satué, creador de la imatge amb què es presenta la festa d'inauguració; o Lluís Llach, que ofereix la seva música com a plat fort de la celebració. O, és clar, les entitats que han fet les aportacions econòmiques que han permès arribar a aquest dia.

I perquè no sigui que els noms se'ls emporti el vent, perquè no arribi un dia que només recordem els dels que van provar d'evitar-ho, al Casal Jaume I - Centre Ovidi Montllor hi ha una placa, obra d'Antoni Miró i Andreu Alfaro, que grava el nom del centenar llarg d'entitats que han fet les imprescindibles aportacions econòmiques (en conjunt, el Centre haurà tingut un cost d'aproximadament 360.000 euros). Allà, al costat de les entitats cíviques i culturals (com ara les universitats d'Alacant, Autònoma de Barcelona, Jaume I de Castelló, Politècnica de València i

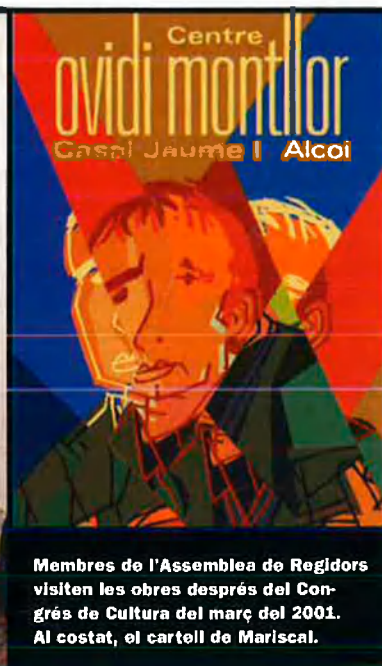
Dalt, a la roda de premsa per presentar la inauguració, Abraham Canales (CCOO), Rafael Recuenco (UGT), Vicent Esteve (STEPV-IV), Joan Manuel Serrat, Andreu Alfaro, Eliseu Climent, Toni Gisbert (ACPV), Antoni Miró i Josep Albert Mestre (PSPV). A baix, Serrat i Alfaro. A la dreta, el disseny d'Enric Satué sobre la façana del Centre Ovidi Montllor.

València), hi ha gravada una impressionant llista de municipis de tot arreu dels Països Catalans.

I és que l'Assemblea de Regidors, nascuda a València el 6 de maig de l'any 2000, ha mobilitzat, per al Centre Ovidi, prop de cent poblacions, que hi han col·laborat econòmicament. Així doncs, els noms d'Albaida, l'Alcúdia, Algemesí, Barcelona, Calella, Cornellà de Llobregat, Elx, Formentera, Gandia, Girona, l'Hospitalet de Llobregat, Ibi, Igualada, Lleida, Manresa, Mequinensa, Molins de Rei, Mollet del Vallès, Morella, Muro, Picanya, Reus, Rubí, Sallent, Sant Boi de Llobregat, Santa Coloma de Gramanet, Sant Feliu de Llobregat, San-

ta Perpètua de Mogoda, Solsona, Torredra, Vic o Vila-seca, entre molts d'altres, han fet possible el que ha estat qualificat com a "la primera realització palpable" d'una institució que treballa per a la "vertebració i la cohesió de l'àmbit municipal dels territoris de parla catalana".

A més, i perquè, sovint, la millor celebració és continuar la feina, l'Assemblea de Regidors ha aprofitat l'avinentsa de la inauguració del Centre Ovidi Montllor per formalitzar la posada en marxa d'una Agència Intermunicipal de Difusió Cultural (AIDC), amb l'objectiu d'"articular i promoure tot tipus d'activitats culturals on la llengua catalana esdevindrà factor central de difusió".

A Alcoi. Normalment, no és cap bicoca, haver d'escriure sobre una festa que encara no ha tingut lloc (la inauguració del Casal d'Alcoi és exactament l'endemà que aquest setmanari tanqui redacció), per a lectors que tindran la revista quan ja hagi passat. En aquest cas, però –cataclismes a banda–, la mateixa naturalesa de l'esdeveniment en facilita l'explicació. Perquè hi ha moltes ganes, moltes expectatives, molta empenta condensada en aquest 30 de novembre del 2002. O perquè les entrades del concert de Lluís Llach ja fa dies que estan esgotades. O perquè aquest seu nou treball, *Jocs*, sembla fet a posta per a l'ocasió: la barreja entre el to més íntim –i, fins i tot, l'homenatge personal–, i la denúncia que conté l'explícit “Neofatxes globals” (“mireu-los com van./ són la vella caverna/ però amb les noves caretes/ per seguir mal manant”) és la mateixa combinació de cara i creu que haurà teixit, a Alcoi, alegries i indignacions.

O, fins i tot, perquè ja han confirmat la seva assistència representants de diverses entitats socials –com ara Salvador Alegret, secretari general de l'Institut d'Estudis Catalans, o Rafael Recuenco, de la UGT–, així com membres de la majoria de les forces polítiques del país, entre els quals es poden destacar Dolors Pérez i Joan Ribó, d'EUPV; Josep Altaíó, d'IC-V; Rosa Maria Carrasco,

d'UDC, i Àngels Ponsa i Just Palma, de CDC; Salvador Miralles, d'Els Verds, representant de la Conselleria de Medi Ambient de les Illes Balears; Bertomeu Frau, d'UM; Oriol Fort i Josep Perpinyà, del PSC; Joan Bodí, del PSPV; o Joan Puig i Josep Andreu, d'ERC.

O perquè, llevat del PP (no s'ha d'oblidar que una de les primeres accions del govern municipal, un cop va anar a parar a mans del PP, va ser denegar l'ajut per al Centre Ovidi Montllor), tot Alcoi serà a la festa, des del món de la cultura i de l'ensenyament fins a l'àmbit cívic, social o polític. En aquest sentit, tots els representants de l'oposició municipal acudirán puntuals a la cita: hi seran Amando Vilaplana, del PSPV, Lluís Torró, d'EUPV, Paco Valor i Rosanna Costa, de Nova Esquerra, i Paco Blai, del Bloc.

O, encara, perquè hi haurà representants d'una setantena d'ajuntaments de

l'Assemblea de Regidors, que podran comprovar *in situ* els resultats de la seva col·laboració. “No és veritat que aquest país estiga adormit”, ha explicat Eliseu Climent en referència a la realització palpable que ha representat el Centre Ovidi Montllor: “Quan hi ha projectes clars, la gent i les nostres institucions s'hi apunten.”

En tot cas, l'Ovidi Montllor, actor, cantant, poeta, el “bon home” de què parla Serrat quan ens l'explica (“en el sentit més machadià: ‘un home en el millor sentit de la paraula bo’, no pas en la interpretació que de vegades se'n fa ara, que substitueix l'home bo per l'home ximple”); aquell que, continua Serrat, “la cosa pitjor que va fer en la seva vida va ser deixar-nos quan més el necessitàvem”, té casa oberta a Alcoi: quatre plantes i 500 metres quadrats al servei dels valors de país i de progrés que ell va contribuir a escampar.

“Jo no sé exactament si li agradaria gaire a l'Ovidi, si estigués aquí, que possessin el seu nom a un centre cultural”, reblava encara Joan Manuel Serrat, “però sí que puc dir que li agradaria que a Alcoi hi hagués un centre com aquest. I que a nosaltres, els seus companys, sí que ens agrada que portí el seu nom.”

“Quan hi ha projectes clars, la gent i les nostres institucions s'hi apunten”

Núria Cadenas